

ปัญหาสังคมเกี่ยว กับ โสเภณี:

อรสา แสงเงิน

โสเภณีหรือการค้าประเวณีนั้น โดยตัวเองมิใช่เป็นปัญหาสังคมที่ยิ่งใหญ่อะไรนัก การที่อาชีพนี้จะมีอยู่หรือไม่ มีผลน้อยมากต่อสังคมในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง หรือความมั่นคงของประเทศ การค้าประเวณีมิได้บ่อนทำลายสังคม เช่นการคอร์รัปชัน อาชญากรรมหรือสงครามกลางเมือง ปัญหาของโสเภณีจึงเป็นโรคที่รักษาไม่ได้ แต่ก็มิได้ทำให้สังคมแตกสลายลง ถึงแม้ว่าจะถูกกล่าวหาว่าเป็นแหล่งกามโรค แต่ข้อกล่าวหานี้ก็ดูจะคลุมเคลืออยู่ เพราะความประมาทและความสำส่อนนั้นจะเป็นสาเหตุแห่งกามโรคมากกว่าการค้าประเวณีเอง

โดยทั่วไปแล้วโสเภณีและการค้าประเวณีนั้นเป็นสิ่งที่ชั่วช้า และเป็นปัญหาทางศีลธรรมถูกประณามทั้งทางโลกและทางธรรม เพราะเป็นการตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติด้วยวิธีอันเสียเกียรติ คนส่วนใหญ่จึง

มองปัญหาโสเภณีว่าเป็น ปัญหาทางศีลธรรม ตัวโสเภณีเองก็มักจะเป็นพวกที่สังคมรังเกียจ รำคาญ และในบางครั้งก็น่าสงสาร เพราะอาจถูกหลอฉ้อ และตกเป็นเครื่องมือหาเงินของกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ได้

Kingsley Davis ได้พยายามที่จะหาคำอธิบายทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยหาทางทำความเข้าใจในทัศนคติที่สังคมมีต่อโสเภณีว่า ทำไมการค้าประเวณีจึงถูกเหยียดหยามลงโทษ ภายใต้สถานการณ์เช่นไรที่สังคมจะยอมทนหรือยอมรับโสเภณี และทำไมโสเภณีและการค้าประเวณีจึงยังคงอยู่เป็นสถาบันที่ปรากฏในทุกสังคม (ยกเว้นสังคมดั้งเดิม และจีนคอมมิวนิสต์) ในขณะที่ทุกคนก็รังเกียจเหยียดหยาม เขาได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่ามีลักษณะอะไรบ้างในธรรมชาติของมนุษย์ที่ทำให้สถาบันที่น่ารังเกียจนี้เกิดขึ้นและคงอยู่ เขาได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการค้าประเวณีของหญิง (Female

Prostitution) โดยอ้างถึงการค้าประเวณีแบบ
 ลักเพศ (Homosexual Prostitution) และ
 การค้าประเวณีของชาย (Male Prostitution)
 บ้างเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเท่านั้น

ทัศนคติที่สังคมมีต่อโสเภณีเกิดขึ้นได้อย่างไร

ทัศนคติที่สังคมมีต่อโสเภณี และการค้า
 ประเวณีนั้นมีอยู่หลายอย่างต่างกัน มิใช่จะ
 ถูกเหยียดหยามรังเกียจเสมอไป โสเภณีบาง
 รูปแบบก็เป็นที่ยอมรับ และยกย่องในบางยุค
 บางสมัย แต่ในสังคมอุตสาหกรรมปัจจุบัน
 การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจเพราะเกี่ยว
 ข้องกับ ความสำส่อนทางเพศ* โดยมีได้มีจุด
 หมายอื่นที่สังคมยอมรับอยู่ด้วย และโดยทั่ว
 ไปในทุกสังคมเมื่อหญิงสำส่อนแล้ว สังคมจะ
 เหยียดหยามรังเกียจมากกว่าพฤติกรรมแบบ
 เดียวกันที่เกิดในหมู่ชาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ
 โดยธรรมชาติผู้ชายมีความสามารถเหนือผู้
 หญิงในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทาง

สรีระ ซึ่งทำให้ชายเป็นผู้นำในลักษณะความ
 สัมพันธ์ทางเพศ ครอบครัวย เศรษฐกิจ และ
 การเมือง ผู้ชายจะเห็นว่าผู้หญิงเป็นสมบัติ
 ของเขาที่ชายอื่นจะแตะต้องมิได้ และสังคม
 ส่วนใหญ่ก็จะกำหนดบทบาทให้ฝ่ายหญิงต้อง
 ซื่อสัตย์ต่อสามี ดังนั้นความสำส่อนของผู้หญิง
 จึงเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ และเป็นที่ยึดมั่นใน
 หมู่ชายมากกว่าการกระทำแบบเดียวกันที่เกิด
 ขึ้นในหมู่มุสลิมนั้น ในกรณีของผู้ชายชายตัว
 จึงถูกมองว่าเป็นการสวมบทบาทที่ผิด เป็น
 สิ่งที่น่าอาย แต่ก็จะมีใช้น่ารังเกียจเหมือน
 “ผู้หญิงชายตัว” ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า
 “ไม่ใช่ตัวการค้าประเวณีที่ถูกเหยียดหยามลง
 โทษ แต่เป็นตัวผู้หญิงโสเภณีมากกว่า”

นอกจากความสำส่อนแล้ว โสเภณียัง
 ถูกเหยียดหยามเพราะมี “ความเต็มใจที่จะขาย
 ความสำราญทางเพศ” เป็นการแลกเปลี่ยน
 ความสัมพันธ์ทางเพศกับการจุนเจือทาง-
 เศรษฐกิจ และยังมี “ความเฉยเมยทาง
 อารมณ์” ในการกระทำนั้น ลักษณะ

* ความสำส่อนทางเพศ (Sexual promiscuity) หมายถึงการติดต่อกันของร่วมเพศกับหลายคน
 คน รวมทั้งคนแปลกหน้าที่อาจมีคุ้นเคยกันมาก่อนด้วย

* Encyclopedia of Social Sciences ให้คำจำกัดความของการค้าประเวณีไว้ว่ามีลักษณะสำคัญ ๓
 ประการคือ (๑) มีการจ่ายจากฝ่ายที่มารับบริการ อาจจะเป็นในรูปของเงิน ของขวัญหรือสิ่งอื่นที่เทียบ
 ได้กับเงิน (๒) มีความสำส่อน คือไม่เลือกลูกค้าและ (๓) อารมณ์เฉยเมยอันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก
 ข้อยกเว้นและข้อสอง

เหล่านี้ถ้าจะศึกษาโดยเปรียบเทียบกับบทบาทของภรรยาแล้ว ไม่ได้มีอะไรผิดในทางศีลธรรมในการที่ผู้หญิงจะไม่มีอารมณ์ในการกระทำทางเพศ ภรรยาที่สนองความต้องการทางเพศของสามีตามหน้าที่ แม้ว่าจะไม่มีอารมณ์ในขณะนั้น สังคมก็นับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม และเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ ผู้หญิงที่เป็นภรรยานั้นก็มีการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางเพศกับการจุนเจือทางเศรษฐกิจจากสามีเช่นกัน แต่ความสัมพันธ์ทางเพศของภรรยานั้นต่างกับของโสเภณี เพราะภรรยายังทำหน้าที่อื่นๆ อีกคือดูแลบ้าน ให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี-ภรรยาจึงมีความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นลักษณะอื่นอยู่ด้วย จึงเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมยอมรับ ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างโสเภณีกับลูกค้าถูกรังเกียจเหยียดหยาม เพราะต้องการเพียงแต่เงินหรือสิ่งตอบแทนอื่นๆ โดยมีได้คิดถึงความสัมพันธ์แง่อื่นเลย การกระทำของโสเภณีจึงเป็นการค้าความสัมพันธ์ทางเพศอย่างแท้จริง

เหตุที่สังคมขัดขวาง “การสำส่อนทางเพศ” นี้ก็เพราะต้องการจะควบคุมแรงขับทางเพศของมนุษย์ (sexual drive) ให้เป็น

ไปในรูปแบบที่เป็นระเบียบ เพื่อความสงบของสังคม และความอยู่รอดของสถาบันครอบครัว วิธีที่สังคมควบคุมความสัมพันธ์หรือแรงขับทางเพศก็คือผูกพันพฤติกรรมชนิดนี้เข้ากับสถาบันที่มีแบบแผนแน่ชัด และคงทนถาวร นั่นคือการแต่งงานและครอบครัว จริงอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมตะวันตก ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานและนอกเหนือจากการแต่งงาน (pre-marital and extra-marital relationship) นั้นมีอยู่ทั่วไป ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับการสนับสนุนก็ได้เป็นที่เหยียดหยามรังเกียจ โดยเฉพาะถ้าเป็นการกระทำของคนรัก หรือผู้ที่มิแผนจะแต่งงานกันก็จะเป็นข้ออ้างที่นำมาใช้ทำให้ความเสื่อมเสียน้อยลง ดังนั้นเมื่อเทียบกันระหว่างพฤติกรรมทางเพศ ๓ แบบ คือแบบสามี-ภรรยา แบบก่อนหรือนอกเหนือการสมรส และแบบการค้าประเวณีแล้ว ประเภทหลังก็อยู่ต่ำสุดในลำดับของชื่อเสียงทางสังคมสรุปแล้ว สังคมจะมีวิธีควบคุมแรงขับทางเพศของมนุษย์ ๒ ประการคือ—

- (๑) สังคมจะอนุญาตส่งเสริมให้มีความเกี่ยวพันทางเพศภายใต้ระบบความสัมพันธ์ที่ชนบทรณนิยมประเพณีของแต่ละ

สังคมกำหนดไว้ แต่ที่เป็นสากลก็คือ การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันในลักษณะ ของสามี-ภรรยา

- (๒) เพื่อสนับสนุนความสัมพันธ์ทางเพศใน ลักษณะที่หนึ่ง สังคมจึงต้องมีนโยบาย ในทางลบหรือต่อต้านความสัมพันธ์ทาง เพศในรูปอื่นๆ ซึ่งต่างไปจากที่สังคม แต่ละสังคมกำหนดไว้ ถ้าไม่มีการควบคุมพฤติกรรมทางเพศในทางบวก และ ลบเช่นนี้แล้ว ก็จะไม่มีการควบคุมได้เลย สังคมก็จะสับสนวุ่นวาย

ดังนั้นการจัดการทางสถาบันของสังคม เพื่อให้ความสัมพันธ์ทางเพศเป็นที่ยอมรับจึง หมายความว่าเมื่อมีการร่วมเพศก็ต้องมีการสม- รสให้ครบครันเกิดขึ้น (ถึงแม้จะไม่มี การสมรสเป็นทางการ คนทั้งสองก็ต้องอยู่รวม กันเป็นครอบครัว) และเมื่อมีการแต่งงาน เกิดขึ้นแล้ว การร่วมเพศมิใช่แต่จะเป็นการ กระทำที่สังคมยอมรับเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ สังคมกำหนดว่าต้องเกิดขึ้นด้วยเพื่อความคง อยู่ของมนุษยชาติ การเกี่ยวข้องทางเพศใน รูปที่อยู่ห่างจากการแต่งงานออกไปเท่าใดก็ยิ่ง ถูกต่อต้านเหยียดหยามมากเท่านั้น เมื่อการ ร่วมเพศเกิดเพื่อสนองจุดประสงค์ในด้านราย

ได้อย่างเดียว ในฝ่ายผู้ชายและผู้ซื้อก็ต้อง การเพียงความสนุกสนานเท่านั้น มิได้มีความ คิดเรื่องความสัมพันธ์หรือรับผิดชอบแต่- อย่างไม่ ความสัมพันธ์นั้นจึงไม่ยืนยาวผิด กฎของสังคมและเป็นที่รังเกียจ

โดยทั่วไปแล้วทัศนคติที่สังคมมีต่อการ คำประเวณีมักเป็นไปในทางลบ แต่ก็มีอยู่ใน หลายกรณีที่สังคมยอมรับ โสเภณีและการค้า ประเวณีบางรูปแบบ Kingsley Davis ได้ตั้ง สมมติฐานไว้ว่า โสเภณีจะเป็นที่ยอมรับของ สังคม ถ้าสถานการณ์ต่อไปนี้จะเกิดขึ้นอย่างน้อย หนึ่งข้อ คือ:-

- (๑) เมื่อมีการแบ่งชั้นของโสเภณีออก ทำให้ความสำคัญลดลงตามลำดับชั้น
- (๒) รายได้จากการค้าประเวณีถูกนำไป ใช้ในจุดมุ่งหมายที่สังคมตั้งไว้ และยอมรับ
- (๓) โสเภณีมีบทบาทอื่นที่สังคมยอมรับ นอกเหนือจากการสนองความต้องการทาง- เพศอย่างเดียว

นอกจากนี้ เขาได้ยกตัวอย่างของโสเภณี ในอดีตมาอธิบายสนับสนุน สมมติฐานเหล่านี้ เช่นในกรณีของกรีกโบราณ โสเภณีแบ่งออก เป็นหลายชั้น ชั้นต่ำสุดคือพวกเดินตามถนน (street walker) พวกที่อยู่ตามชองนางโลม

ต่าง ๆ (brothel) ราคาของพวกนี้ไม่สูง ไม่เลือกลูกค้า ส่วนมากจะมีอยู่ตามตลาดและท่าเรือ ซึ่งต่างกับโสเภณีชั้นสูง ซึ่งเป็นที่ยอมรับ และนับหน้าถือตาในสังคม พวกนี้เรียกว่า Hetairae เป็นหญิงที่มีชื่อเสียงเพราะนอกจากสวยงามแล้ว ยังมีความรู้ได้รับการศึกษาสูงในก้านศิลปะวิทยาการต่าง ๆ บ้านของหญิงพวกนี้เป็นศูนย์กลางของวรรณคดีศิลปะ ปรัชญาของเอเธนส์ แทกประจำวัน ผู้ที่ร่ำรวยและมีอำนาจเท่านั้น รูปปั้นของ Hetairae จะมีอยู่ทั่วไป บางทีก็อยู่เคียงข้างรัฐบุรุษกรีก Pericles วีระบุรุษกรีกก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับอย่างออกหน้าออกตากับ Aspasia ซึ่งเป็นหญิงพวก Hetairae ดังนั้นโสเภณีในลักษณะของ Hetairae จึงเป็นหญิงที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์กรีกมาก พวกนี้จะได้มาจากเชลยและหญิงต่างชาติ เหตุที่พวกนี้มีความรู้ก็เพราะหญิงชาวกรีกแท้ ๆ (ยกเว้นพวก Sparta) ซึ่งเป็นหญิงผู้ดีและเป็นภรรยาออกหน้าออกตา ไม่ได้รับอนุญาตให้เล่าเรียน หรือออกมาร่วมกิจการนอกบ้าน แต่ถูกจำกัดให้อยู่ในบ้าน เลี้ยงบุตรเท่านั้น จึงกลายเป็นผู้ที่ไม่น่าสนใจไป Demostheneas ปราชญ์กรีกผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า.....

“ชายกรีกมี Hetairae ไว้เพื่อความสุขทางเพศและแลกเปลี่ยนความรู้ ภรรยาน้อยไว้เพื่อรับใช้ในชีวิตประจำวัน และภรรยาหลวงที่มาจากฐานะหรือชนชั้นเดียวกันไว้เพื่อเลี้ยงดูและเป็นแม่บ้านที่ซื่อสัตย์”

จึงเห็นได้ว่า Hetairae ซึ่งเป็นโสเภณีรูปหนึ่งนั้น มิได้เป็นที่รังเกียจเหยียดหยามของสังคมกรีกเลย ถึงแม้ว่าจะมีชื่อเสียงในก้านความไม่ซื่อ เจ้าเล่ห์ และโลภ แต่สังคมก็ยังยอมรับและยกย่องเสียด้วยซ้ำในหลายกรณี

นอกจากในกรีกทางเอเชียก็มีโสเภณีอยู่เช่นกัน เช่นในญี่ปุ่น ก็มีสตรีอยู่ ๓ ชั้น นอกเหนือสตรีที่เป็นที่นับหน้าถือตาของสังคมคือพวก Joro ซึ่งอยู่ตามชองนางโลม พวก Jogoku ซึ่งหากินตามถนนหรือตามสถานอาบน้ำสาธารณะ และพวก Geisha หรือหญิงเต้นรำ พวกสุดท้ายได้รับการฝึกให้มีหน้าที่ในการให้ความเพลิดเพลินแก่ชายตามงานเลี้ยงและพิธีต่าง ๆ การฝึกฝนนั้นเริ่มแต่เด็ก ๆ โดยความยินยอมของพ่อ-แม่ หญิงเหล่านั้นได้เล่าเรียนการร้องเพลง เล่นดนตรี เสรีฟน้ำชา รู้จักการแต่งตัว เอาใจเพศตรงข้าม Geisha จึงเป็นสถาบันที่สำคัญแทบจะขาดมิได้เลยในสังคมญี่ปุ่นโดยเฉพาะในสมัย

โบราณ Geisha นอกจากจะอยู่ในสำนักของ
คนแล้วยังไปเป็นนางบำเรอภรรยาน้อย บาง
คนก็แต่งงานไปกับผู้ดี หญิงพวกนี้จึงเป็นคู่-
แข่งที่สำคัญสำหรับหญิงผู้ดีทั้งหลาย ผู้เป็น
ได้แต่แม่บ้านที่สงบเสงี่ยม เรียบร้อยซื่อสัตย์
ต่อสามีตลอดชีวิต โดยไม่สามารถจะให้ข้อ
คิดเห็น และความบันเทิงในด้านอื่นๆ ต่อ
สามีได้

นอกเหนือไปจากโสเภณีชั้นสูงซึ่งมีความ
รู้และมีอิทธิพลต่อสังคม เช่นพวก Hetairae
และ Geisha แล้ว โสเภณีในสมัยโบราณยังมี
หน้าที่สำคัญทางสังคมอีกอย่างหนึ่ง คือทาง
ศาสนา ในกรณีการค้าประเวณีถูกเชื่อมโยง
เข้ากับพิธีกรรมหรือจุดมุ่งหมายทางศาสนา
จึงมิได้รับการดูถูกเหยียดหยาม Herodotus
นักประวัติศาสตร์กรีกผู้มีชื่อเสียง และกัมบิร
ไบเบิลเองก็ได้กล่าวถึงการค้าประเวณีลักษณะ
นี้ ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยบาบิโลน โดยจะมีผู้หญิง
อยู่ตามวัด ขายความสัมพันธ์ทางเพศกับชาย
แปลกหน้า หรือผู้ที่มาเยี่ยมวัด เพื่อนำเงิน
เข้าวัด ในอัฟริกาตะวันตกเมื่อศตวรรษที่
แล้ว ก็ยังมีการนำเอาเด็กหญิงหน้าตาสวย
งามอายุระหว่าง ๑๐-๑๒ ปีไปให้วัด เป็นเวลา
๓ ปี เพื่อฝึกการร้องรำบูชาเทพเจ้า และ

ร่วมประเวณีกับพระและผู้ปฏิบัติกิจทาง
ศาสนาทั้งหลายเพื่อรับบริจาค เมื่อหมดหน้าที่
แล้วหญิงเหล่านี้อาจกลับไปบ้านตนหรือกลายเป็น
โสเภณีสาธารณะไปได้ ในอินเดียก็
เช่นกัน ตามวัดต่างๆ จะมีหญิงที่เรียกว่า
“เทวทาสี” ซึ่งมาจากวรรณะต่างๆ กัน
บางคนก็มาจากครอบครัว ซึ่งเป็นที่นับหน้า
ถือตาในสังคม คอยร้องรำตามพิธีต่างๆ รับ
จ้างร้องรำตามบ้าน โดยมีเงินเดือนจากวัด
แต่เนื่องจากรายได้นี้น้อย เทวทาสีจึงมักกลับ
นอนกับแขกเพื่อเป็นรายได้พิเศษ และเพื่อ
หาเงินเข้าวัดบ้าง สำหรับสังคมอินเดียสมัย
นั้น จึงไม่เป็นสิ่งแปลกหรือน่าอายถ้าหญิงที่
ตั้งครรภ์จะอุทิศบุตรของตน (ถ้าเกิดเป็น
หญิง) ให้วัดเพื่อเป็นเทวทาสี เพราะถือว่าเป็น
การทำบุญทางศาสนาอย่างหนึ่ง

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าโสเภณีทางศาสนาพวก
นี้ต่าง กับโสเภณีธรรมดาตรงที่โสเภณีพวก
แรก เป็นสมาชิกของศาสนาอันเป็นสถาบัน
สำคัญของสังคม ถึงแม้ว่าจะมีจุดประสงค์ที่จะ
หาเงิน แต่เงินที่ได้นั้นก็ได้นำไปใช้ในจุดประสงค์
ทางศาสนาเพื่อส่วนรวมมิใช่ส่วนตัวการร่วม
เพศก็ เป็นการกระทำพิธีทางศาสนาลักษณะ

หนึ่งโสเภณีทางศาสนาในอินเดีย อัฟริกา และโสเภณีชั้นสูงในกรีก และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และทำหน้าที่ให้กับสังคมมากกว่าการสนองความต้องการทางเพศอย่างเดียว จึงจัดเป็นชนชั้นหนึ่งต่างหากจากหญิงผู้ต่ำไป และต่างจากโสเภณีด้วยกันเองในประเภทอื่นที่ต่ำกว่า

อย่างไรก็ตามในสังคมปัจจุบันนี้ โสเภณีเช่นพวก Hetairae และเทวทาสีได้สูญหายไปแล้ว ดังนั้น การค้าประเวณีที่เหลืออยู่จึงเป็นการกระทำเพื่อเงิน เพื่อตนเองเท่านั้น สังคมจึงไม่ยอมรับ เพราะถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างหญิงโสเภณีกับลูกค้านั้น ไม่ถาวร เป็นเพียงความสนองความต้องการส่วนบุคคลของทั้งสองฝ่ายเท่านั้น

สาเหตุของการค้าประเวณี

หลังจากที่ได้พยายามอธิบายทัศนคติที่สังคมมีต่อการค้าประเวณีและโสเภณีแล้ว คำถามต่อไปที่ Kingsley Davis ตั้งขึ้นก็คือ ทำไมสถาบันที่น่ายกย่องจึงคงอยู่ และยังมีผู้สืบต่ออาชีพนี้เสมอมา ในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอิทธิพลของลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) สาเหตุของการค้าประเวณีนั้นเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุทางเศรษฐกิจ แต่ความเชื่อนี้ก็ไม่

ถูกต้องนัก แน่่อนว่าการค้าประเวณีนั้นเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ แต่ก็มีสาเหตุทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ที่ทำให้เกิดโสเภณีขึ้น การขจัดปัญหาทางเศรษฐกิจออกไป แล้วจะทำให้อาชีพนี้หมดไปนั้น ออกจะเป็นสมมติฐานที่ครอบจักรวาลเกินไป และไม่ถูกต้องนัก

ในการศึกษา สาเหตุของการค้าประเวณีนั้น เขาได้ตั้งคำถามแยกออกเป็น ๕ ข้อด้วยกันคือ

- (๑) สาเหตุของความคงอยู่ของการค้าประเวณี
- (๒) สาเหตุที่มีการค้าประเวณีในรูปต่าง ๆ
- (๓) สาเหตุของการเพิ่ม หรือลดลงของการค้าประเวณี
- (๔) สาเหตุที่ผู้หญิงเลือกหรือไม่เลือกอาชีพนี้
- (๕) สาเหตุที่ผู้ชายยอคนุน และไม่ยอคนุนอาชีพนี้

ความคงอยู่ของการค้าประเวณี การมีอยู่และคงอยู่ของการค้าประเวณีนั้น ควรจะได้รับคำอธิบายโดยมองจากธรรมชาติและหลักทางชีววิทยาของมนุษย์ด้านหนึ่ง และจากพื้นฐานทางสังคมวิทยาของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

ในอีกทางหนึ่ง ในทางชีววิทยานั้น มนุษย์มิได้มีฤดูกาลที่จะผสมพันธุ์อย่างสัตว์ ในสัตว์ไม่เลี้ยงลูกด้วยนมหลายพวกตัวผู้ และตัวเมียจะอยู่แยกกัน ดำเนินชีวิตเป็นสองกลุ่มใหญ่ที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย ถ้าไม่ใช่ฤดูผสมพันธุ์ แต่คนเรามีได้เป็นเช่นนั้น เพศหญิงและเพศชาย มีการดึงดูดให้ความสนใจซึ่งกันและกัน อยู่เสมอไม่มีฤดูกาล เพศและการร่วมเพศจึงเป็นหลักสำคัญประการหนึ่ง ในการรวมกลุ่มทางสังคม และในชีวิตสังคมของมนุษย์ นอกจากนั้นมนุษย์มีอวัยวะรับรู้ความรู้สึก และอวัยวะมอเตอร์ซึ่งซับซ้อนกว่าของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นๆ ความสามารถของมนุษย์ที่เหนือกว่าในการคิดและความจริงที่ว่ามนุษย์มีความต้องการทางเพศต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาไม่มีฤดูกาลที่ให้มนุษย์เชื่อมโยงความต้องการทางเพศเข้ากับสิ่งเร้าอื่น ที่มีใช้เกี่ยวกับเพศได้ การตอบสนองทางเพศของมนุษย์ จึงอาจใช้เพื่อรองรับอารมณ์ตนเองหรือเพื่อจุดประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากเรื่องเพศ และความต้องการทางชีวภาพได้ ดังนั้นเมื่อมนุษย์ต้องอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันกันมาก บ่อยครั้งมนุษย์ จึงนำเรื่องเพศซึ่งเป็นแรงขับพื้นฐานมาใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่นที่ตนประสงค์ การ

ใช้เพศเข้าแลกเปลี่ยนเพื่อผลประโยชน์อื่น ๆ นั้นอาจแสดงออกมาได้ในหลายรูปเช่น การแต่งงาน การโฆษณา ขายของหน้าร้าน โดยใช้หญิงสาวหน้าตาสะสวย ไปจนถึงการค้าประเวณี ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากความต้องการทางเพศเพื่อจุดประสงค์ส่วนตัวอย่างแท้จริง

แรงจูงใจของลูกค้า โดยทั่วไปการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ก็จัดเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะแปลกอย่างหนึ่งคือเป็นอาชญากรรมที่อีกฝ่ายหนึ่ง เต็มใจร่วมกระทำด้วย เช่นเดียวกับการต้มเหล้าเถื่อนและการรับแทงม้า การกระทำเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนจำนวนมาก เพราะอาชญากรรมเหล่านี้เป็นอาชญากรรมที่ให้บริการประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็น “พลเมืองดี” ของรัฐก็ใช้บริการพวกนี้อยู่เสมอถึงแม้ว่าการรับบริการจะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ แล้วก็มีได้มีการจับกุม หรือลงโทษจริงจากผู้ให้บริการต่างหากที่ถูกเพ่งเล็งมิใช่ผู้รับบริการ ดังนั้นผู้ใช้บริการของอาชญากรรมประเภทนี้จึงมีอยู่เสมอ

ถ้าจะพิจารณาตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้ว ความต้องการหรืออุปสงค์ของชายที่ใช้บริการ

ของโสเภณีนั้น มิได้มีความยืดหยุ่นเช่นสินค้าประเภทอื่น ที่เป็นเช่นนั้นเพราะโสเภณีและบริกาที่ให้เป็นสินค้าที่มีรากฐานอยู่บนความต้องการทางชีวภาพโดยตรง ถึงแม้โสเภณีจะมีราคาถูกลงอย่างไร ก็จะมีบุคคลบางจำพวกไม่ยอมใช้บริการนี้ และถึงแม้ว่าจะมีราคาแพงหรือสูงเพียงไร ก็จะมีชายบางพวกที่ใช้บริการนี้อยู่เสมอ จากการสำรวจของ Kingsley Davis เองพบว่า ๓๐% ของชายอเมริกันไม่เคยรับบริการของหญิงโสเภณีเลย ที่เหลือจำนวนมากไม่เคยใช้บริการนี้มากกว่าครั้งหรือสองครั้ง ดังนั้นคำถามต่อไปที่ต้องตั้งขึ้นก็คือการคำนวณนั้นเป็นสถาบันที่ได้ให้อะไรแก่สังคมที่สถาบันอื่นให้ไม่ได้หรือไม่ได้ให้ และที่หญิงโสเภณีได้รับนั้น มิใช่ว่าเป็นค่าตอบแทนของแรงงาน หรือความชำนาญในงานนั้นแต่อย่างใดแต่รวมถึงเป็นค่าตอบแทนที่หญิงนั้นต้องสูญเสียฐานะทางสังคมไปด้วย เพราะฉะนั้นการที่หญิงบางคนลงเอยที่จะยึดอาชีพนี้ก็เพราะหญิงเหล่านั้นต้องชั่งน้ำหนักดูระหว่างเหตุผลทางเศรษฐกิจ และทางศีลธรรมนั่นเอง

ในสังคมที่มีการแข่งขันกันมาก เมื่อสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น เราอาจจะตั้งสมมติฐาน

ได้ว่าโสเภณีจะลดน้อยลง แต่ในขณะเดียวกัน การลดลงของอุปทานในขณะที่ยุปสงค์ไม่ได้ลดลง (อุปสงค์นี้เป็นอุปสงค์ที่ไม่ยืดหยุ่น และสภาพทางเศรษฐกิจก็มีอิทธิพลต่อความต้องการทางเพศของคนเราน้อย) จะทำให้ราคาค่าตัวของโสเภณีสูงขึ้น และทำให้มีหญิงเข้าสู่อาชีพนี้มากขึ้น ผลลัพธ์สุทธิก็คือจะมีการค้าประเวณีมากอยู่นั่นเอง ดังแผนผังต่อไปนี้

เศรษฐกิจดีขึ้น → อุปทานของโสเภณีน้อยลง →
อุปสงค์คงเดิมหรือมากขึ้น → ราคาสูงขึ้น →
หญิงเข้าสู่อาชีพมากขึ้น

Kingsley Davis ได้เสนอว่า “เมื่อความมั่งคั่งมีมากขึ้น การค้าประเวณีก็จะมากขึ้น” จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว หญิงเป็นจำนวนมากประกอบอาชีพนี้มิใช่เพราะความจนอย่างเดียว แต่เพราะ (เห็นว่า) เป็นอาชีพที่ได้เงินง่าย และรวดเร็วกว่าที่จะไปประกอบอาชีพอื่น ดังนั้นการที่รายได้ของหญิงดีขึ้นก็มีใช้จะเป็นการแก้ปัญหาโสเภณีหรือยกเลิกอาชีพนี้เสียได้ ความจริงแล้วการที่รายได้ของหญิงสูงขึ้นก็หมายความว่ารายได้ของชายก็ต้องสูงขึ้นด้วย ยิ่งชายมีรายได้มากก็ยิ่งมีความสามารถจะรับบริการได้มากอาชีพนี้ก็จะ

ยังคงอยู่ตลอดไป แม้แต่ในประเทศที่มีได้มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เช่นในรัสเซีย จากหนังสือเรื่อง Red Virtue ที่พิมพ์เมื่อปี ๑๙๓๓ ขณะที่รัสเซียยังได้ชื่อว่าเป็นสังคมอุดมคติอยู่นั้น มีภาคหนึ่ง ในหนังสือชื่อว่า Ending Prostitution กล่าวว่าในรัสเซียไม่อนุญาตให้มีการค้าประเวณี แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ๑๙๕๙ มีรายงานมาจากผู้ที่อยู่ในรัสเซีย นานหลายคนว่า ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และหลังจากนั้น มีโสเภณีอยู่ในรัสเซีย แต่มีใช้พวกที่เดินตามถนน แหกที่ปักตามโรงแรมใหญ่ๆ จะได้รับโทรศัพท์เชิญชวน และในเลนินกราดเองอาจพบโสเภณีได้ในที่หลายแห่งโดยพวกนี้จะมีลักษณะการแต่งกาย กิริยาท่าทางที่บอกได้

จากความจริงนี้เราจะต้องใช้ ความพยายามมากกว่าระบบคอมมิวนิสต์ ที่ใช้อยู่ในรัสเซียเพื่อขจัดอาชัฟอันเก่าแก่ที่สุดในโลกนี้ได้ ทั้งรัสเซียและระบบทุนนิยมเสรีทั้งหลาย ต่างก็พยายามทำสิ่งเดียวกันคือ พยายามกำจัดการค้าประเวณีในลักษณะที่มีการจัดการเป็นแบบแผน โดยออกกฎหมายต่อต้านการกระทำของชาย매คดา และเจ้าของช่องโสเภณีต่างๆ ซึ่งหากำไรจากอาชัฟนี้ เพราะโดยส่วนมากแล้ว

พฤติกรรมที่สังคม จักว่าเป็นความเสื่อมทางศีลธรรมหรือความชั่วร้าย แต่ในขณะเดียวกันก็ยังรับบริการจากพฤติกรรมพวกนี้อยู่นั่นเองทำให้ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือควบคุมกิจกรรมเหล่านี้ได้กำไรอย่างสูง และคิดถึงแต่ผลกำไรเสียจนเป็นการขูดรีดผู้รับบริการ หรือนำอาชญากรรมประเภทอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นในเมื่อสังคมไม่สามารถจะขจัดการค้าประเวณีให้สิ้นซากอย่างน้อยก็ต้องมีมาตรการควบคุมการค้าประเวณีในลักษณะที่จะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่จะบ่อนทำลายสังคมลงเสีย ช่องโสเภณีส่วนมากจะเป็นแหล่งมั่วสุมของอาชญากร ยาเสพติดชนิดต่างๆ เป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์หรือภาพลามกอนาจาร ก่อให้เกิดการคอร์รัปชันในหมู่ตำรวจ เพื่อรับสินบนและขอค่าคุ้มครอง ความพยายามที่จะขจัดอาชญากรรม ที่มีแบบแผนพวกนี้นั้น ในบางประเทศ เช่น รัสเซีย และประเทศกลุ่มคอมมิวนิสต์อื่นๆ ในยุโรป อาจทำสำเร็จ คือ การค้าประเวณีที่มีการจัดการควบคุมโดยเจ้าสำนัก หรือชาย매คดานั้นหมดไป แต่ในลักษณะที่เป็นอิสระ ผู้จัดการผู้ขายผู้ทำงานเป็นหญิงคนเดียวยังมีอยู่ และขจัดให้หมดไปได้ยากมาก ทราบได้ที่ที่อุปสงค์ในด้านนี้ยังมีอยู่

โสเภณีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การที่เราจะหาข้อมูลหรือตัวเลขที่แน่นอนเกี่ยวกับการแพร่กระจายของอาชีพการค้าประเวณีนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ดังนั้นเราจึงควรหันมาสนใจในลักษณะหรือรูปแบบที่เปลี่ยนไปของอาชีพนี้ และรูปแบบของสังคมที่ทำให้อาชีพนี้แพร่หลายมากหรือน้อย เราได้ทราบแล้วว่าในสังคมกรีกและญี่ปุ่นมีโสเภณีชั้นสำคัญแยกออกจากหญิงชั้นอื่น ๆ โดยที่หญิงงามเมืองเหล่านี้ขายบริการทางเพศและความรู้ความสามารถของตนควบคู่ไปด้วย ดังนั้นเราอาจสรุปได้ว่า ในสังคมใดก็ตาม ที่บทบาทของภรรยามีความแตกต่างจากสามีอย่างมากแล้ว จะมีหญิงอีกลักษณะหนึ่งเกิดขึ้นมา ซึ่งจะสามารถให้ความสุขทางเพศ การพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ และเป็นเพื่อนช่วยขบคิดปัญหาแก่ฝ่ายชายในขณะเดียวกัน พูดย่อย ๆ ก็คือในสังคมที่มีการแบ่งเขตให้แยกจากกันระหว่างครอบครัว และโลกภายนอกแล้ว โสเภณีจะเกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับของสังคมด้วย สังคมลักษณะนี้จะทำให้เกิดหญิงชั้น ๒ ประเภทคือ พวกที่ถูกกฎหมาย แต่น่าเบื่อ และพวกที่อยู่นอกกฎหมายแต่น่าสนใจ หญิง ๒ ประเภทนี้เป็นลักษณะสองด้านของผู้ชาย ซึ่งต้องการหญิงที่ตนเป็นเจ้าของโดยสมบูรณ์ ยอมรับ

ว่าเขามีอำนาจเหนือและทำหน้าที่ปกป้องดูแล และในขณะเดียวกันชายก็ต้องการเพื่อนหญิงเพื่อร่วมสนุก ให้ข้อคิดเห็นด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคมและอื่น ๆ ในเมื่อสังคมมิได้กำหนดบทบาทของภรรยาไว้ให้เป็นดังในประเภทที่สอง ผู้ชายจึงต้องจ่ายเงินให้หญิงอื่น จึงทำให้โสเภณีเกิดขึ้นในรูปแบบเฉพาะที่สูงกว่าโสเภณีธรรมดาประเภทอื่น

ในสมัยต่อมาสตรีที่เป็นภรรยาเริ่มมีโอกาсле่าเรียนและใช้ชีวิตนอกบ้านมากขึ้น โสเภณีชั้นสูง เช่นพวก *Hetairae* จึงลดน้อยลงเหลือแต่พวกที่ขายแต่ร่างกายตนเองเพื่อความสุขทางเพศอย่างเดียว สังคมจึงตั้งข้อรังเกียจโสเภณีมากขึ้น โดยเฉพาะในสมัยกลาง อาชีพนี้เป็นที่โจมตีทั้งทางรัฐบาล คณะสงฆ์ และประชาชนทั่วไป ยิ่งมาในสมัยหลังก็อเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา บทบาทของหญิงเริ่มถูกแยกออกจากครอบครัวมากขึ้นทุกที หญิงจำนวนมากออกไปศึกษาเล่าเรียนทำงานนอกบ้านร่วมมือในชีวิต เศรษฐกิจประจำวัน ความจำเป็นของหญิง เช่น *Hetairae* ก็หมดไป จึงอาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในรูปของวิวัฒนาการในบทบาทของสตรี ที่สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมทำให้การค้าประเวณีในรูปที่สังคมยอมรับสลายไป คงเหลือไว้แต่หน้าที่

ตอบสนองความต้องการทางเพศโดยการแลกเปลี่ยนในแง่ของการค้าอย่างเดียว ดังนั้นจึงเป็นที่รังเกียจ และถูกจัดไว้ในลำดับต่ำสุดของชื่อเสียงทางสังคม

ข้อสังเกตอีกข้อหนึ่งเกี่ยวกับหน้าที่และความสำคัญของโสเภณีในสังคมปัจจุบัน นอกเหนือจากการที่ภรรยา มีบทบาทในชีวิตนอกบ้าน และมีความรู้มากขึ้นก็คือ ปัจจุบันผู้หญิงธรรมดาทั่วไปมีเสรีภาพทางเพศมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะหญิงโสเภณีและหญิงหน้าย จากการสำรวจของ Kingslay พบว่า ในหมู่ผู้หญิงที่เกิดก่อนปี ๑๙๐๐ มีผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ที่เกิดหลังปี ๑๙๐๐ และในหมู่ผู้ชายเองเขาก็พบว่า ได้ลดการไปใช้บริการหญิงโสเภณีลงอย่างมาก คือประมาณสองในสามหรือครึ่งหนึ่งของที่เคยไป จำนวนครั้งที่ลดลงจากการไปหาโสเภณีนั่นเป็นการร่วมเพศที่ชายได้จากหญิงโสเภณีทั่วไป ดังนั้นสมมติฐานข้อที่สองที่ได้มาจากความจริงเหล่านี้ก็คือ บทบาทของโสเภณีลดลง เพราะในสังคมปัจจุบันผู้หญิงมีเสรีภาพ ทางเพศมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าอาชีพโสเภณีนี้นั้นจะเปลี่ยนรูปแบบไปตามกาลเวลา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทักษะคติของสังคมที่มีต่ออาชีพนี้ก็เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ในปัจจุบันทัศนคติของสังคมเป็นไปในลักษณะที่ยอมรับความเป็นจริงในเรื่องนี้มากขึ้น แต่ไม่ยอมรับที่จะให้มืออย่างเปิดเผย และรังเกียจเหยียดหยามผู้ที่ทำอาชีพนี้ในระยะเวลา ๕๐ กว่าปีที่ผ่านมามีการต่อต้านการค้าประเวณีเป็นไปในรูปของการต่อต้านการค้าที่เปิดเผย ในประเทศอังกฤษมิได้ระบุว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็ขัดขวางห้าม และลงโทษโสเภณีที่เดินหาภิกษาตามถนน การตั้งช่องนางโลม และลงโทษผู้ให้โสเภณีมาเช่าที่ของตนประกอบอาชีพ การค้าประเวณีนี้นักกลายเป็นสิ่งที่มิได้แต่เปิดเผยไม่ได้ประชาชนทั่วไปไม่ต้องการจะเห็น ติดต่อก้าวไปในเขตที่อยู่ของโสเภณี หรือถูกเตือนให้รู้สึกรู้ว่ามีพวกนี้อยู่ เพราะทราบเท่าที่คนเราไม่เห็นเสียแล้วก็มักจะลืมความจริงข้อนั้นเสียได้

บทความนี้แปลและเรียบเรียงจาก Davis K. "Prostitution" ใน Merton R.K. and Nisbet R.A.

Contemporary Social Problem: An Introduction to the Sociology of Deviant Behaviour and Social Disorganization, Rupert and Hart Davis, London 1961 หน้า 292-288

Beauty is transient; virtue is lasting.